

Dünya ve Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler

Eylül 2013

Dünya

Türkiye

- ◆ Ağustos ayının son haftasında Suriye'ye yönelik askeri bir operasyonun gerçekleştirilmesi olasılığının gündeme gelmesi küresel piyasalarda Ortadoğu kaynaklı endişelerin yeniden artmasına neden olmuştur.
- ◆ Yılın ikinci yarısı itibarıyla ABD ve Euro Alanı ekonomilerindeki gelişmeler bu ülkelerde iktisadi faaliyetin görece daha ılımlı bir görünüm sergilediğine işaret etmektedir.
- ◆ Gelişmekte olan ülkelerden Fed'in para politikasına ilişkin endişeler nedeniyle gözlenen sermaye çıkışı Ağustos ayında da devam etmiştir.
- ◆ ABD'de açıklanan veriler ekonomik aktivitedeki toparlanmanın devam ettiğine işaret etmiş, daha önce %1,7 olarak açıklanan ikinci çeyrek büyümesi %2,5'e revize edilmiştir.
- ◆ Fed'in 30-31 Temmuz tarihlerinde gerçekleştirdiği para politikası toplantısının 21 Ağustos'ta açıklanan tutanaklarında varlık alım programının ne zaman daraltılmaya başlayacağına ilişkin net bir ifade yer almamıştır.
- ◆ Euro Alanı'nda 6 çeyrektir devam eden resesyon 2013'ün ikinci çeyreği itibarıyla sona ermiştir. Ayrıca, Ağustos ayında imalat sanayi PMI endeksi 51,3 ile iki yılı aşkın bir sürenin en yüksek düzeyine çıkararak üretim faaliyetlerinde artışa işaret etmiştir.
- ◆ Son haftalarda Euro Alanı'nda yüksek kamu borcu nedeniyle baskı altında bulunan ülkelerde siyasi tansiyonun yükselmesi bölge ekonomisine ilişkin endişeleri artıran bir unsur olarak ön plana çıkmıştır.
- ◆ Japonya ekonomisi 2013'ün ikinci çeyreğinde beklentilerin altında büyüme kaydetmiştir.
- ◆ Çin'de son açıklanan veriler olumlu bir görünüme işaret etmiştir.
- ◆ TÜİK tarafından açıklanan verilere göre Haziran ayında takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %4,2 oranında artış kaydederek beklentilerin üzerinde gerçekleşmiştir.
- ◆ Markit'in açıkladığı verilere göre Temmuz ayında 12 ayın ardından ilk defa 50 seviyesinin altına düşen ve imalat sektöründe daralmaya işaret eden PMI endeksi Ağustos ayında yeniden 50 seviyesinin üzerine çıkmış ve 50,9 düzeyinde gerçekleşmiştir.
- ◆ Mayıs ayında işsizlik oranı bir önceki yılın aynı ayına kıyasla 0,6 puan yükselişle %8,8 oranında gerçekleşmiştir. Mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı da yükselmiştir.
- ◆ Temmuz ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre %2,2 ile sınırlı bir artış kaydederken, ithalat %10,0 artmıştır. Böylece, yıllık bazda %22,5'lik artış kaydeden dış ticaret açığı 9,8 milyar USD ile piyasa beklentisinin üzerinde gerçekleşmiştir.
- ◆ Yılın ilk yarısında cari açık 35,9 milyar USD'ye ulaşırken, parasal olmayan altın ithalatındaki yüksek seyrin Haziran ayında da devam etmesi cari açığı genişletmede etkili olmuştur.
- ◆ Ağustos ayında bir önceki aya göre TÜFE %0,10 gerilerken, ÜFE %0,04 oranında artış kaydetmiştir. Son iki aydır yükselme eğiliminde olan TÜFE'deki yıllık artış Ağustos ayında baz etkisiyle %8,17'ye gerilemiştir.
- ◆ TCMB, Ağustos ayında faiz koridorunun üst bandını artırmış ve sıkılaştırıcı yöndeki para politikası uygulamalarına devam etmiştir.
- ◆ Bankacılık sektöründe toplam kredi hacmi 16 Ağustos itibarıyla yıllık bazda bir miktar ivme kaybetmiştir. Bu dönemde, mevduat hacmi artışı ise %18,8 olmuştur.

İçindekiler

Dünya Ekonomisi	1
Türkiye Ekonomisi	3
Bankacılık Sektörü	10
Grafikler	12
Tablolar	15

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.
eren.demir@isbank.com.tr

Kıvılcım Eraydın - Uzman
kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Erhan Gül - Uzman
erhan.gul@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.
gamze.can@isbank.com.tr

Ortadoğu'da tansiyon yükseldi.

Ağustos ayının son haftasında Suriye'ye yönelik askeri bir operasyon gerçekleştirilebileceği olasılığının gündeme gelmesi küresel piyasalarda Ortadoğu kaynaklı endişelerin yeniden artmasına neden olmuştur. İlk etapta küresel ölçekte borsa endeksleri gerilemiş, risk algısına ilişkin bir gösterge niteliği taşıyan VIX endeksi yükselmiştir. Petrol fiyatları da yukarı yönlü bir seyir izlemiştir. Bununla birlikte, söz konusu müdahalenin İngiltere parlamentosunda reddedilmesi ve ABD'de kongreye sunulacak olması nedeniyle gecikmesi kısa vadede piyasalardaki tedirginliğin yatışmasına neden olsa da, olası bir müdahale halinde bölgedeki ülkelerin yanı sıra müdahaleyi gerçekleştiren ülkelerin ekonomilerinin de bu durumdan olumsuz yönde etkileneceğine yönelik görüşler gündeme gelmiştir.

Gelişmiş ülkelerde toparlanma işaretleri...

Yılın ikinci yarısı itibarıyla ABD ve Euro Alanı ekonomilerindeki gelişmeler bu ülkelerdeki iktisadi faaliyetin görece daha ılımlı bir görünüm sergilediğine işaret etmektedir. Ayrıca, Japonya'da uygulamaya konulan ekonomiyi destekleyici yöndeki politikalar da gelişmiş ülke ekonomilerinin küresel büyümeye katkısının önümüzdeki dönemde artacağına yönelik görüşleri destekler niteliktedir.

Gelişmekte olan ülkelere ise Fed'in para politikasına ilişkin endişeler nedeniyle gözlenen sermaye çıkışı Ağustos ayında da devam etmiştir. Bu dönemde, Hindistan, Güney Afrika ve Türkiye'nin yerel para birimleri Dolar karşısında kayıplarını artırmış ve sırasıyla %8,0, %4,2 ve %5,4 oranında gerilemiştir. Brezilya'da Merkez Bankası kurdaki değer kaybının önüne geçebilmek amacıyla politika faizini 50 baz puan artırmış ve döviz piyasasına yılsonuna kadar 60 milyar USD'lik müdahalede bulunacağını açıklamıştır.

ABD ekonomisinde toparlanma devam ediyor.

ABD'de açıklanan veriler ekonomik aktivitedeki toparlanmanın devam ettiğine işaret etmektedir. Nitekim,

ülkede daha önce %1,7 olarak açıklanan ikinci çeyrek büyümesi %2,5'e revize edilirken, Chicago satın alma yöneticileri endeksi (PMI) endeksi de Ağustos ayında 53 düzeyine çıkarak son üç ayın en yüksek aylık artışını sergilemiştir.

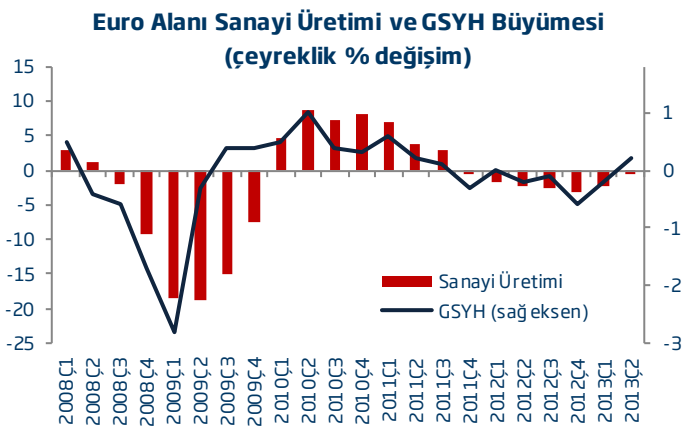
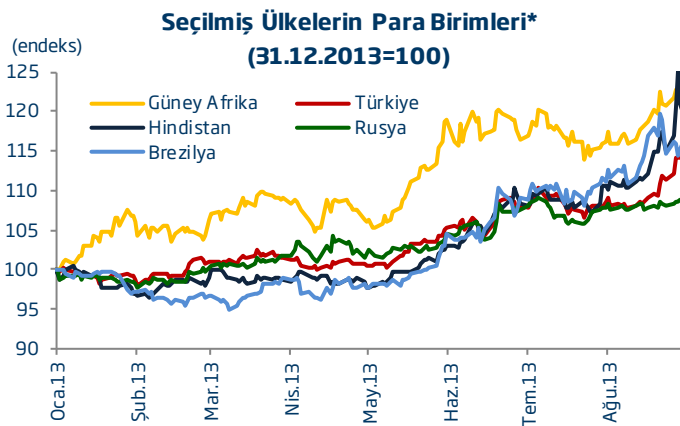
Fed tutanaklarında para politikasının seyrine ilişkin net bir ifade yer almadı.

ABD Merkez Bankası'nın (Fed) 30-31 Temmuz tarihlerinde gerçekleştirdiği para politikası toplantısının 21 Ağustos'ta açıklanan tutanaklarında varlık alım programının ne zaman daraltılmaya başlayacağına ilişkin net bir ifade yer almamıştır. Öte yandan, komite üyelerinin büyük bir çoğunluğu para politikasında bir değişiklik yapılması için henüz erken olduğunu belirtmiştir. Bu çerçevede, Fed'in çıkış stratejisinin zamanlamasına ilişkin belirsizliğin neden olduğu oynaklık küresel finans piyasalarının seyrinde etkili olmaya devam etmektedir.

Euro Alanı tarihinin en uzun süreli resesyonu sona erdi.

Euro Alanı ekonomisi 2013'ün ikinci çeyreğinde mevsimsellikten arındırılmış verilere göre bir önceki çeyreğe kıyasla %0,3 oranında büyüme kaydetmiş ve bölgede 6 çeyrektir devam eden resesyona sona ermiştir. Ayrıca, Markit'in açıkladığı verilere göre Ağustos ayında imalat sanayi PMI endeksi 51,3 ile iki yılı aşkın bir sürenin en yüksek düzeyine çıkarak üretim faaliyetlerinde artışa işaret etmiştir. PMI verisi Euro Alanı'nda ekonomik aktivitenin yılın ikinci yarısında da iyileşmeye devam edeceği yönündeki görüşleri desteklemiştir.

Euro Alanı'nın en büyük ekonomisi Almanya'da son dönemde kaydedilen gelişmeler bölge ekonomisinin seyrinde önemli ölçüde etkili olmaktadır. Nitekim, ülkede Haziran ayında fabrika siparişleri ve sanayi üretimi verileri beklentilerin oldukça üzerinde artış kaydederken, ekonomi yılın ikinci çeyreğinde %0,7 oranında büyümüştür.

(* Yukarı yönlü hareket yerel para biriminde değer kaybına işaret etmektedir.)

Kaynak: Reuters, Macrobond

Öte yandan, son dönemde Euro Alanı'nda yüksek kamu borcu nedeniyle baskı altında bulunan ülkelerde siyasi tansiyonun yükselmesi bölge ekonomisine ilişkin endişeleri artıran bir unsur olarak ön plana çıkmaktadır. Portekiz'de hükümetin yaklaşık iki yıldır uyguladığı kemer sıkma politikaları hususunda koalisyon hükümetinin farklı kanatlarında görüş ayrılıklarının ortaya çıkması bazı bakanların istifasına neden olmuş ve hükümetin düşebileceği yönündeki görüşleri gündeme getirmiştir. İspanya'da, Başbakan Mariano Rajoy'un adının yolsuzluk iddialarına karışması ve hükümet hakkında güven oylaması istenebileceğine yönelik endişeler ülkede siyasi tansiyonu yükseltmiştir. İtalya'da ise koalisyon hükümetinde bulunan eski Başbakan Silvio Berlusconi vergi usulsüzlüğü yaptığı gerekçesiyle suçlu bulunmuştur.

Jackson Hole toplantısı bu yıl sönük geçti.

Dünyanın önde gelen merkez bankası temsilcilerini bir araya getiren Jackson Hole toplantısına bu yıl Fed Başkanı Bernanke katılmazken, 22-24 Ağustos tarihlerinde gerçekleştirilen toplantının gündemini genel olarak gelişmiş ülkelerde sürdürülmekte olan para politikalarının küresel ekonomiye etkileri oluşturmuştur. Önceki senelerde Fed'in verebileceği ipuçları açısından önem arz eden toplantı Bernanke'nin yokluğunda piyasaların odağından bir miktar uzakta kalmıştır. Toplantıda konuşan IMF Başkanı Lagarde, parasal genişleme programlarından çıkış aşamasında diğer ülkeler üzerinde yaratılacak etkilerin de göz önünde bulundurulması ve koordineli hareket edilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

Japonya ekonomisi beklentilerin altında büyüdü.

Japonya ekonomisi 2013'ün ikinci çeyreğinde yıllıklandırılmış bazda %2,6 ile beklentilerin altında büyüme kaydetmiştir. Piyasa beklentisi büyümenin %3,6 düzeyinde gerçekleşeceği yönündeydi. Bu gelişmede, özel sektörün yatırım harcamalarındaki beklenmedik düşüş etkili olurken, iç tüketim harcamalarının büyümeye olumlu katkısının devam ettiği görülmüştür. Beklentilerin altında kalan

büyüme verisi, bütçe gelirlerini desteklemek amacıyla önümüzdeki dönemde satış vergilerinin artırılması planına ilişkin belirsizlik yaratan bir unsur olarak ön plana çıkmıştır. Bununla birlikte, Başbakan Shinzo Abe'nin satış vergilerindeki artışa karşılık şirketler üzerindeki mali yükün hafifletilmesi için kurumlar vergisinin azaltılmasını değerlendirdiğine yönelik haberler gündeme gelmiştir.

Çin ekonomisine ilişkin son açıklanan veriler olumlu...

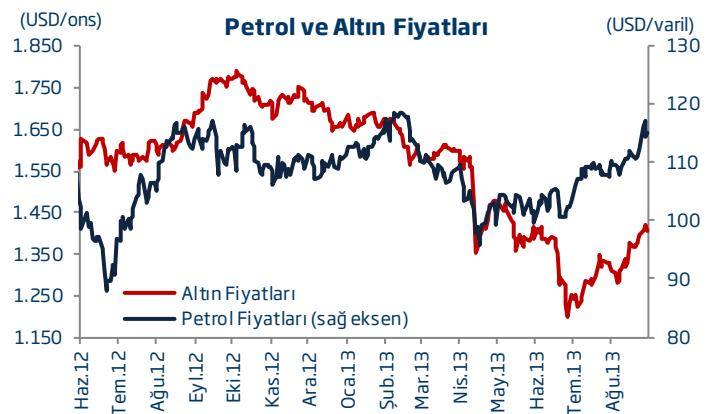
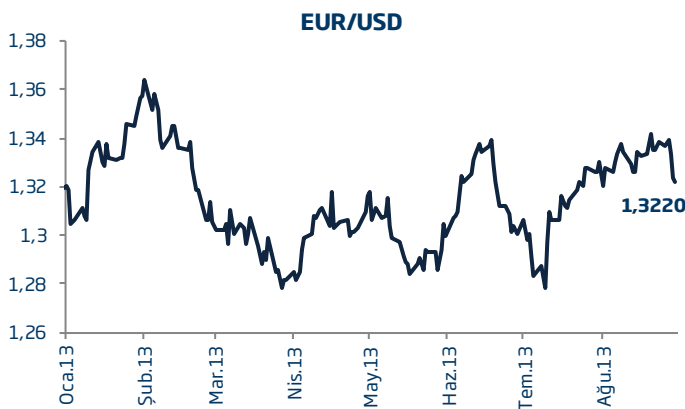
Markit'in yayımladığı verilere göre Çin'de üst üste iki ay boyunca 50 eşik düzeyinin altında seyreden imalat sanayi PMI endeksi Ağustos ayında 50,1 ile yeniden eşik seviyenin üzerine çıkmıştır. Ayrıca, Temmuz ayı sanayi üretimi de yıllık bazda %9,7 artmış ve büyümenin yavaşlaması nedeniyle son dönemde ülke ekonomisine yönelik artan endişelerin bir miktar yatışmasını sağlamıştır.

EUR/USD Ağustos ayında dalgalı bir seyir izledi.

Ağustos ayı içerisinde Fed'in para politikasına ilişkin belirsizlikler nedeniyle EUR/USD paritesi genel olarak dalgalı bir seyir izlemiştir. Ay sonunda ise Suriye'ye yönelik müdahale endişeleri Dolar'a bir miktar destek sağlamıştır. 30 Ağustos itibarıyla EUR/USD 1,3220 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Petrol ve altın fiyatları Ağustos ayında yükseldi.

Gelişmiş ülkelerin birçoğunda açıklanan verilerin olumlu bir görünüme işaret etmesinin petrol talebini artıracığına ilişkin beklentileri güçlendirmesinin yanı sıra Ortadoğu'daki sorunlar Ağustos ayında petrol fiyatlarının yükselmesine neden olmuştur. Bu çerçevede, 28 Ağustos'ta 117 USD'ye kadar yükselen Brent türü ham petrolün varil fiyatı bu seviyeden bir miktar gerileyerek ay sonunda 115 USD'ye inmiştir. Ortadoğu'ya ilişkin endişeler altın fiyatlarının da son bir aylık dönemde yukarı yönlü bir seyir izlemesinde etkili olmuştur. Bu dönemde, 1.400 USD/ons düzeyinin üzerine yükselen altın fiyatları ay sonuna doğru bir miktar gerileyerek 30 Ağustos itibarıyla 1.396 USD/ons düzeyinde gerçekleşmiştir.

Kaynak: Reuters

Haziran ayında sanayi üretiminde hızlı artış...

TÜİK'in açıkladığı verilere göre Haziran ayında takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %4,2 oranında artış kaydederek beklentilerin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde, ana sanayi grupları bazında en yüksek artış sermaye malı imalatında gerçekleşirken, imalat sanayi endeksini oluşturan 24 alt sektörün 19'unda ekonomik aktivitenin arttığı görülmüştür. Çeyreklik bazda değerlendirildiğinde ise takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi 2013 yılının ikinci çeyreğinde 2012'nin aynı dönemine kıyasla %2,9 oranında artış kaydetmiştir.

Markit'in açıkladığı verilere göre Temmuz ayında 12 ayın ardından ilk defa 50 seviyesinin altına düşen ve imalat sektöründe daralmaya işaret eden PMI endeksi de Ağustos ayında yeniden 50 seviyesinin üzerine çıkmış ve 50,9 düzeyinde gerçekleşmiştir. Endeksteki yükselişte dış pazarlardan alınan siparişlerin etkili olduğu görülmüştür. TL'deki değer kaybının bu gelişmede etkili olduğu tahmin edilirken, girdi fiyatlarına ilişkin beklentiler olumsuz bir görünüm sergilemiştir.

TÜİK tarafından yayımlanan perakende satış hacmi verilerine göre, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış perakende satışlar bir önceki aya göre Mayıs ayında %1,8 artarken, Haziran ayında %4,2 oranında düşüş kaydetmiştir. Haziran'da gıda, içecek ve tütün satışları %3,1, otomotiv yakıtı satışları da %4,3 oranında azalmıştır.

Öncü göstergeler karışık sinyaller veriyor.

TCMB tarafından açıklanan verilere göre, Ağustos ayında mevsimsellikten arındırılmış Reel Kesim Güven Endeksi bir önceki aya göre 0,6 puan artış kaydetmiştir.

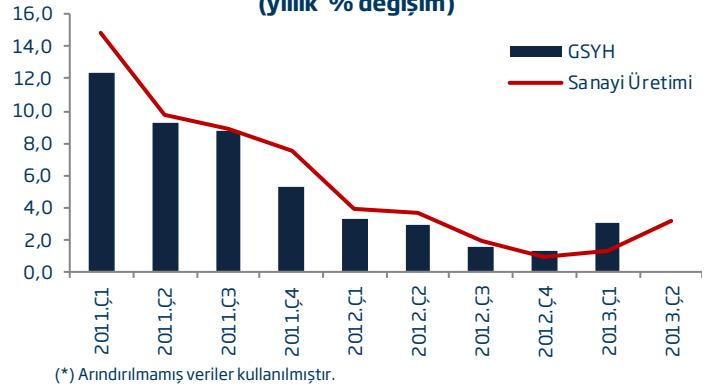
Ağustos ayında mevsimsellikten arındırılmış verilere göre imalat sanayi Kapasite Kullanım Oranı %74,9 seviyesinde gerçekleşmiş ve yatay seyirini korumuştur.

Tüketici Güven Endeksi ise bir önceki aya göre 1,3 puan azalarak 77,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Tüketicilerin gelecek 12 aylık dönemde tasarruf etme ihtimalleri ile genel ekonomik durum beklentilerindeki kötüleşme tüketici güvenindeki azalmada etkili olmuştur.

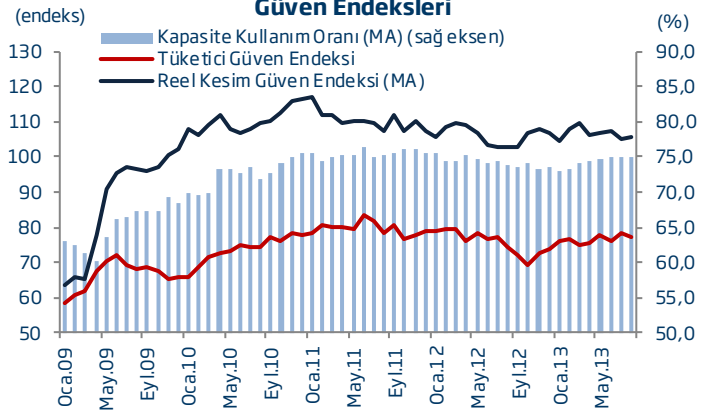
Mayıs ayında işsizlik oranı %8,8 oldu.

Mayıs ayında işsizlik oranı bir önceki yılın aynı ayına kıyasla 0,6 puan yükselişle 8,8 oranında gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde tarım dışı işsizlik oranı 0,6, genç nüfustaki işsizlik oranı da 0,7 puan yükselmiştir. Mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı da bir önceki aya göre artış kaydederek %9,6 olmuştur.

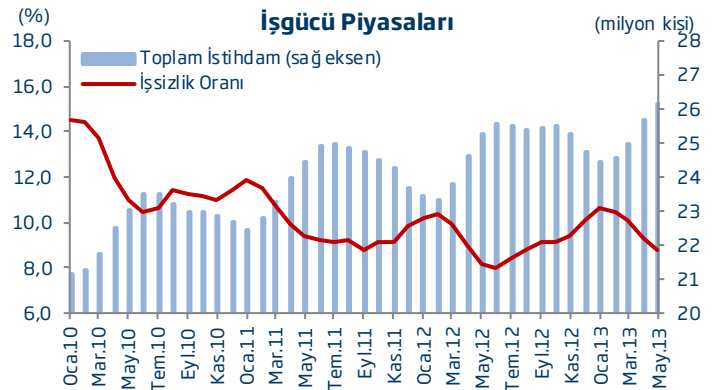
Sanayi Üretimi* ve GSYH (yıllık % değişim)

Güven Endeksleri

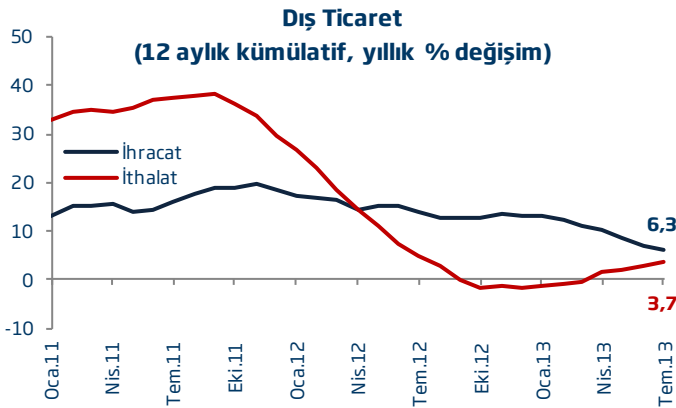
İşgücü Piyasaları

Mayıs ayında geçtiğimiz yılın aynı ayına göre toplam işsiz sayısında 254.000 kişilik, toplam istihdamda ise 848 bin kişilik artış kaydedilmiştir. Bu dönemde işgücüne katılımın istihdam artışının üzerinde seyretmesi işsizlik oranındaki artışta önemli bir unsur olarak ön plana çıkmıştır. Nitekim, Türkiye genelinde işgücüne katılma oranı bu dönemde 1,1 puan artışla %51,6 seviyesinde gerçekleşirken, istihdam oranı 47,1% seviyesinde gerçekleşmiştir.

Temmuz ayında dış ticaret dengesi 9,8 milyar USD ile beklentilerin üzerinde açık verdi.

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre, Temmuz ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre %2,2 ile sınırlı bir artış kaydederek 13,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşirken, ithalat %10,0 artarak 22,9 milyar USD seviyesine yükselmiştir. Böylece, yıllık bazda %22,5'lik artış kaydeden dış ticaret açığı 9,8 milyar USD ile piyasa beklentisinin üzerinde gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı ise 4,4 puan düşerek %57,2 düzeyine gerilemiştir. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış dış ticaret verilerine bakıldığında ise, Temmuz ayında ihracatın bir önceki aya göre %2,1 arttığı görülürken ithalatın aynı dönemde %2,4 azalmış olması dikkat çekmektedir.

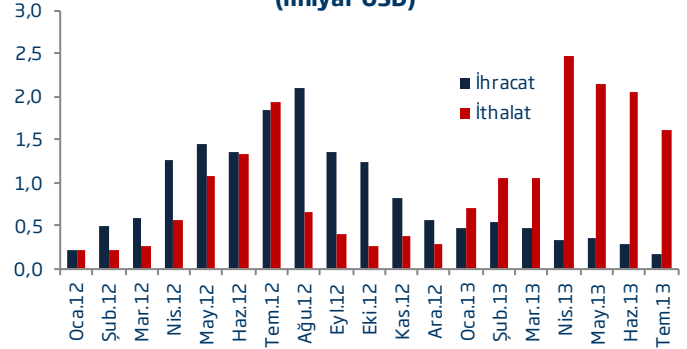

Temmuz ayında dış ticaret açığının beklentilerin üzerinde gerçekleşmesine mineral yakıtlar ve yağlar ithalatının yıllık bazda %4,9 oranında artmasının yanı sıra motorlu kara taşıtları ithalatında kaydedilen %41,8'lik artış da etkili olmuştur. Son aylarda yüksek bir düzeyde gerçekleşen altın ithalatı, Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %16,5 oranında azalsa da yüksek düzeyini korumuştur. Bununla birlikte, Temmuz ayında altın ihracatının yıllık bazda %90,3 gerileyerek 180 milyon USD ile Ekim 2011'den bu yana en düşük seviyesine gerilemesi de dış ticaret dengesini olumsuz yönde etkileyen bir diğer faktör olmuştur. Nitekim, altın hariç tutulduğunda Temmuz ayında ihracatın bir önceki yılın aynı ayına göre %17,8 oranında artış kaydetmesi dikkat çekmektedir.

Dış Ticaret Dengesi

	Temmuz			(milyar USD)		
	2012	2013	Değişim (%)	Ocak-Temmuz 2012	Ocak-Temmuz 2013	Değişim (%)
İhracat	12,8	13,1	2,2	87,1	88,3	1,3
İthalat	20,8	22,9	10,0	138,2	148,8	7,6
Dış Ticaret Dengesi	-8,0	-9,8	22,5	-51,1	-60,5	18,3
Karşılama Oranı (%)	61,6	57,2	-	63,0	59,4	-

Altın Dış Ticareti (milyar USD)

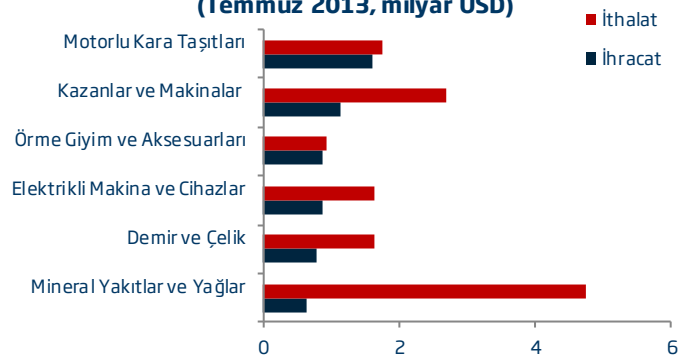
Yılın ilk 7 ayında ihracat hacminde %1,3 artış kaydedildi.

2013 yılının ilk yedi ayında ihracat bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,3, ithalat ise %7,6 oranında artış kaydetmiştir. Dış ticaret açığı da aynı dönemde %18,3 genişleyerek 60,5 milyar USD'ye ulaşmıştır. Altın ticareti hariç tutulduğunda ise, ihracatın 2013'ün ilk yedi ayında yıllık bazda %11,6 oranında artış kaydettiği görülmektedir. Söz konusu dönemde altın hariç dış ticaret açığı da %1,3 oranında daralmıştır.

Temmuz ayında motorlu kara taşıtları 1,6 milyar USD'lik hacimle en çok ihracat yapılan fasıllar sıralamasında liderliğini koruyor.

Motorlu kara taşıtları ihracatı Temmuz ayında da en çok ihracat yapılan fasıl olmuştur. Söz konusu fasılda ihracat, Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %38,2

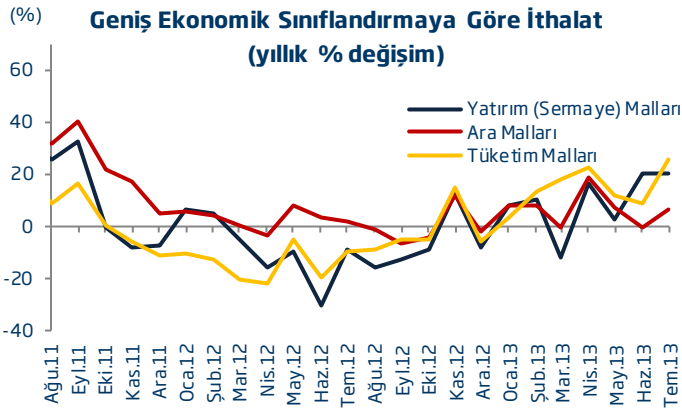
En Çok İhracat Yapılan İlk 6 Fasıl (Temmuz 2013, milyar USD)

oranında hızlı bir artış kaydetmiş ve 1,6 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Motorlu kara taşıtlarını 1,1 milyar USD ile kazanlar ve makinalar faslı izlemiştir. Son aylarda gerileme eğiliminde olan demir ve çelik ihracatı ise Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %13,3 oranında azalarak bu trendini korumuştur. Temmuz ayında mineral yakıtlar ve yağlar ihracatında kaydedilen %25,1'lik artış ise dikkat çekmiştir.

Tüketim malı ithalatı iki aylık ivme kaybının ardından Temmuz ayında hızlı arttı.

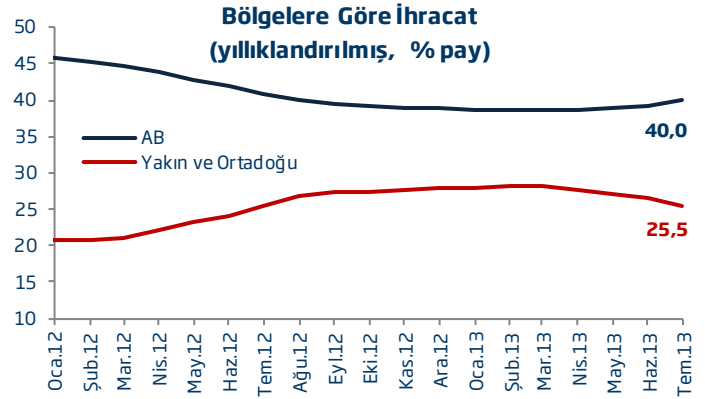
Temmuz ayında tüketim malı ithalatı bir önceki yılın aynı ayına göre %25,5 oranında artarak 2,8 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Artış eğilimini Temmuz ayında da koruyan yatırım malı ithalatı yıllık bazda %19,8 yükselirken, aynı dönemde ara malı ithalatı %6,0 oranında artmıştır.

Avrupa Birliği ülkelerinin ihracattaki payı artmaya devam ediyor.

Temmuz ayında Avrupa Birliği ülkelerine gerçekleştirilen ihracatın toplam ihracat içindeki payı artmayı sürdürmüştür. Temmuz 2012'de toplam ihracatın %34,6'sını oluşturan Avrupa Birliği ülkelerinin payı Temmuz 2013'te %41,5 düzeyine ulaşmıştır. Bununla birlikte, Yakın ve Ortadoğu ülkelerine gerçekleştirilen altın ihracatındaki yavaşlama paralelinde ilgili ülke grubunun toplam ihracat içerisindeki payı %23,4'e gerilemiştir.

Ülke bazında dış ticaret verilerine bakıldığında en büyük ihracat pazarının Almanya olmaya devam ettiği görülmektedir. Temmuz ayında Almanya'ya yapılan ihracat bir önceki yılın aynı dönemine göre %17,0 oranında artmış ve 1,2 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Almanya'yı 1,1 milyar USD ile Irak izlerken, İngiltere de 788 milyon USD ile 3. en çok ihracat yapılan ülke olmuştur.

Beklentiler...

Dış ticaret açığının Temmuz ayında beklentilerin üzerinde gerçekleşmesinde altın ithalatının önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Önümüzdeki dönemde, Türkiye'nin dış ticareti içerisinde önemli bir paya sahip olan Avrupa Birliği ülkelerindeki toparlanmanın belirginleşmesinin ihracat performansı üzerinde olumlu bir etkide bulunacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte, jeopolitik belirsizliklerin arttığı Yakın ve Ortadoğu ülkelerindeki gelişmelerin dış ticaret verileri üzerindeki etkileri yakından izlenecektir.

Cari açık Haziran ayında beklentilerin altında...

Haziran ayında cari işlemler açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %12,4 oranında artış kaydederek 4,4 milyar USD ile piyasa beklentisinin altında gerçekleşmiştir. Böylece yılın ilk yarısında cari açık 35,9 milyar USD'ye ulaşmıştır. Parasal olmayan altın ithalatındaki yüksek seyrin Haziran ayında da devam etmesi cari açıktaki genişlemede etkili olmuştur. Nitekim, 2012 yılının ilk yarısında 1,7 milyar USD fazla veren parasal olmayan altın ticareti 2013 yılının aynı döneminde 7 milyar USD açık vermiştir.

Haziran ayında 53,6 milyar USD düzeyinde gerçekleşen 12 aylık kümülatif cari açıktaki artış hızı da bir miktar ivme kaybetmiştir.

Turizm gelirlerinde hızlı artış...

Haziran ayında net turizm gelirlerinde sağlanan %23,3 düzeyindeki yıllık artışın cari açığın beklentilerin altında gerçekleşmesinde etkili olduğu görülmektedir. Yılın ilk yarısında ise net turizm gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre %29,9 oranında artış kaydederek 9,4 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

Gelir dengesi altında izlenen yatırım giderlerindeki artış Haziran ayında ivme kaybetmiştir. Öte yandan, Ocak-Haziran döneminde net yatırım giderlerinin bir önceki yılın ilk yarısında göre %44,2 oranında genişleyerek 5,2 milyar USD seviyesine yükselmesi cari açığın genişlemesinde etkili olmuştur.

Doğrudan yatırımlar zayıf seyrini sürdürüyor.

Cari açığın finansman tarafı incelendiğinde, net doğrudan yatırımlardaki zayıf seyrin devam ettiği görülmektedir. Haziran ayında doğrudan yatırımlar bir önceki yılın aynı ayına göre %74,9 oranında gerileyerek 475 milyon USD düzeyinde gerçekleşmiştir.

Ocak-Haziran döneminde de, net doğrudan yatırımlar bir önceki yılın aynı dönemine göre %38,1 azalmış; yurt içinde doğrudan sermaye yatırımlarındaki gerileme ise aynı dönemde %43,8 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Haziran ayında portföy yatırımlarında net çıkış...

2012 yılının ikinci yarısından 2013 yılının Mayıs ayına kadar güçlü bir seyir izleyen net portföy yatırımlarında, Haziran ayında 312 milyon USD ile Eylül 2011'den bu yana ilk kez çıkış gözlenmiştir. Bu gelişimde Mayıs ayından itibaren ABD Merkez Bankası'nın (Fed) varlık alım programını azaltabileceğine yönelik endişelerin gelişmekte olan ülkelerden sermaye çıkışlarına neden olması etkili olmuştur.

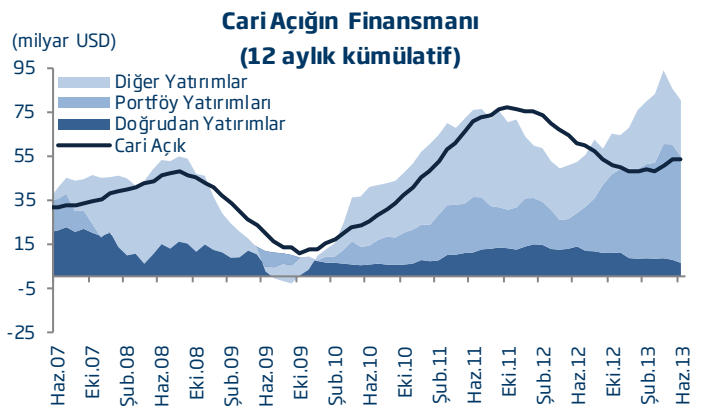
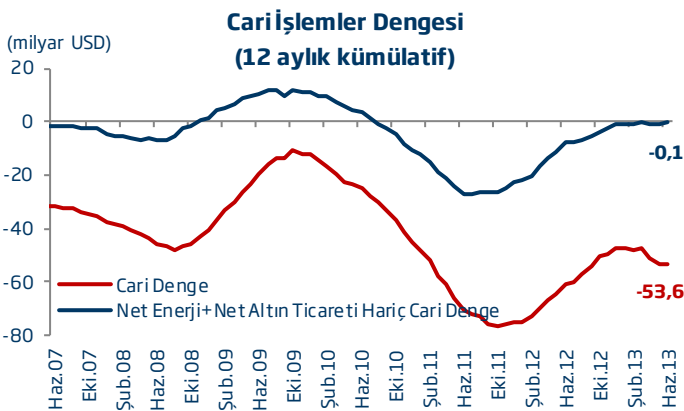
Yılın ilk altı ayında ise, portföy yatırımları 18 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Söz konusu tutar bir önceki yılın aynı dönemiyle kıyaslandığında %73,8'lik bir artışa işaret etmektedir.

Haziran ayında devlet iç borçlanma senetlerinden ve hisse senedi piyasasından net sermaye çıkışı gerçekleşmiştir. Bankaların ise yurt dışında gerçekleştirdikleri tahvil ihraçları aracılığıyla Haziran ayında 562 milyon USD borçlandığı görülmektedir.

Diğer yatırımlarda artış eğilimi...

Haziran ayında bankacılık sektörü yurt dışından 1,6 milyar USD tutarında net kredi kullanımı gerçekleştirmiştir. Bu dönemde, bankalar kısa ve uzun vadeli kredilerde net kredi kullanıcısı konumunda bulunmaktadır. Yılın ilk altı aylık dönemi incelendiğinde ise bankacılık sektörünün yurt dışından net kredi kullanımının geçen yılın ilk yarısına göre yaklaşık 2 kat arttığı görülmektedir.

Bankacılık dışı kesim ise, Haziran ayında uzun vadeli kredilerde 3,3 milyar USD'lik kredi kullanımına karşılık 3,7 milyar USD'lik geri ödeme gerçekleştirmiştir. Yılın ilk yarısında da bankacılık dışı kesimin 1,2 milyar USD tutarında net kredi ödeyicisi olduğu görülmektedir. 12 aylık kümülatif olarak değerlendirildiğinde, bankaların uzun vadeli borç çevirme oranı %122, bankacılık dışı kesimin ise %101 düzeyindedir.

Kaynak: TCMB

Haziran ayında rezerv varlıklarda belirgin azalış.

Haziran ayında küresel piyasalarda azalan risk iştahına bağlı olarak gelişmekte olan ülkelerde gözlenen sermaye çıkışları döviz kuru üzerinde baskı yaratmıştır. Bu çerçevede TCMB'nin TL'deki değer kaybını sınırlamaya yönelik yaptığı döviz satım ihalelerin etkisiyle rezerv varlıkların Haziran ayında 3,3 milyar USD azaldığı; diğer bir ifadeyle cari açığın finansmanında TCMB'nin rezervlerinin de kullanıldığı görülmektedir. Öte yandan, son iki ayda gözlenen hızlı erimeye rağmen yılın ilk altı ayında rezerv varlıklar 6,5 milyar USD tutarında genişlemiştir. Haziran ayında net hata ve noksan kaleminde kaydedilen 2,3 milyar USD'lik döviz çıkışı da dikkat çekmiştir.

Beklentiler...

2013 yılının ilk yarısında dış ticaret açığında özellikle altın ithalatından kaynaklanan artış eğilimi cari açık üzerinde yukarı yönlü baskı yaratmıştır. Öte yandan, TCMB'nin Haziran ayından itibaren uyguladığı ek parasal sıkılaştırmanın yanı sıra turizm gelirlerindeki artışın söz konusu genişlemeyi bir miktar sınırlandıracağı öngörülmektedir. Cari açığın finansmanı tarafında ise Fed'in uygulayacağı çıkış stratejisinin ve TCMB'nin para politikası uygulamalarının belirleyici olacağı düşünülmektedir.

Ödemeler Dengesi					(milyon USD)
	Haziran 2013	Ocak-Haziran 2012	Ocak-Haziran 2013	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-4.445	-30.030	-35.920	19,6	-53.640
Dış Ticaret Dengesi	-6.940	-34.595	-40.474	17,0	-71.214
Hizmetler Dengesi	2.938	7.615	9.393	23,3	24.687
Turizm (net)	2.651	7.248	9.412	29,9	23.723
Gelir Dengesi	-522	-3.705	-5.324	43,7	-8.326
Cari Transferler	79	655	485	-26,0	1.213
Sermaye ve Finans Hesapları	6.777	28.661	40.992	43,0	59.288
Doğrudan Yatırımlar (net)	475	5.682	3.515	-38,1	6.288
Portföy Yatırımları (net)	-312	10.376	18.029	73,8	48.442
Varlıklar	744	-57	2.094	-	4.808
Yükümlülükler	-1.056	10.433	15.935	52,7	43.634
Hisse Senetleri	-1.230	1.238	-196	-	4.840
Borç Senetleri	174	9.195	16.131	75,4	38.794
Diğer Yatırımlar (net)	3.352	18.945	25.972	37,1	25.598
Varlıklar	-184	1.698	442	-74,0	-1.826
Efektif ve Mevduat	44	2.445	1.565	-36,0	287
Yükümlülükler	3.536	17.247	25.530	48,0	27.424
Ticari Krediler	-158	2.538	6.865	170,5	5.352
Krediler	758	6.782	7.980	17,7	11.030
Bankacılık Sektörü	1.587	3.254	10.337	217,7	12.247
Bankacılık Dışı Sektörler	-764	4.653	-1.151	-	957
Mevduat	2.831	7.720	10.442	35,3	10.521
Yurtdışı Bankalar	2.602	4.352	9.156	110,4	11.933
Yabancı Para	736	4.249	7.291	71,6	8.287
Türk Lirası	1.866	103	1.865	1.710,7	3.646
Yurtdışı Kişiler	352	4.042	1.867	-53,8	738
Rezerv Varlıklar (net)	3.276	-6.320	-6.488	2,7	-20.982
Net Hata ve Noksan	-2.332	1.369	-5.072	-	-5.648

Ağustos ayında TÜFE beklentilere paralel gerçekleşti.

Ağustos ayında bir önceki aya göre TÜFE %0,10 gerilerken, ÜFE %0,04 oranında artış kaydetmiştir. Reuters anketine göre piyasa beklentisi TÜFE'nin %0,10 gerileyeceği yönündeydi. TCMB Beklenti Anketi'ne göre ise piyasalar TÜFE'nin Ağustos ayında %0,32 artış kaydetmesini beklemekteydi.

Ağustos'ta yıllık TÜFE artışı baz etkisi nedeniyle geriledi.

Son iki aydır yükselme eğiliminde olan TÜFE'deki yıllık artış Ağustos ayında baz etkisi nedeniyle %8,17 seviyesine gerilemiştir. Aynı dönemde yıllık ÜFE artışı da %6,38 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Mevsimsel faktörler TÜFE'nin gerilemesinde etkili oldu.

Ağustos ayında mevsimsel faktörler TÜFE'nin seyrinde önemli rol oynamıştır. Bu dönemde, giyim ve ayakkabı grubunda kaydedilen aylık %3,62'lik düşüş enflasyonun 22 baz puan gerilemesinde etkili olmuştur. İşlenmemiş gıda fiyatlarındaki gelişmeler de enflasyondaki düşüşe katkı sağlamıştır. Öte yandan Türk Lirası'ndaki değer kaybının etkilerinin yakından izlendiği ulaştırma grubunda fiyatlar bir önceki aya göre %0,70 oranında artmıştır. Ayrıca, konut grubundaki fiyat gelişmeleri de enflasyondaki düşüşü sınırlandırmıştır.

Çekirdek enflasyonda artış...

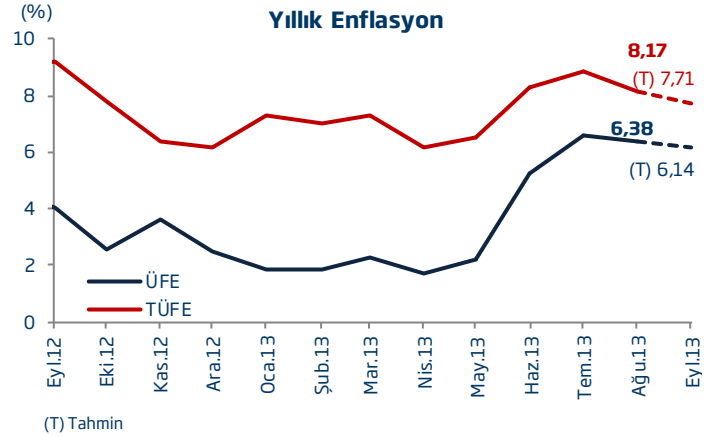
Ağustos ayında çekirdek enflasyon gerçekleştirmeleri incelendiğinde, enflasyondaki düşüşe en fazla katkıyı mevsimlik ürünlerin sağladığı görülmektedir. Bununla birlikte, enflasyonun trendini yansıtması açısından önem arz eden ve TCMB'nin yakından takip ettiği H ve I endekslerinin Türk Lirası'ndaki değer kaybının da etkisiyle yükseliş eğiliminde olduğu göze çarpmaktadır. Söz konusu endekslerdeki yıllık artışlar Ağustos ayında sırasıyla %6,79 ve %6,37 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Ağustos ayında ÜFE sınırlı bir artış kaydetti.

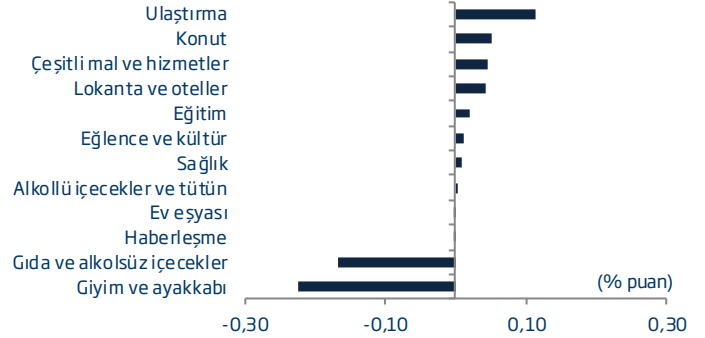
Son aylarda artış eğiliminde olan ÜFE, Ağustos ayında sınırlı bir yükseliş kaydetmiştir. ÜFE'deki alt gruplar incelendiğinde de fiyat artışlarındaki yatay seyrin genele yayıldığı görülmektedir.

Beklentiler...

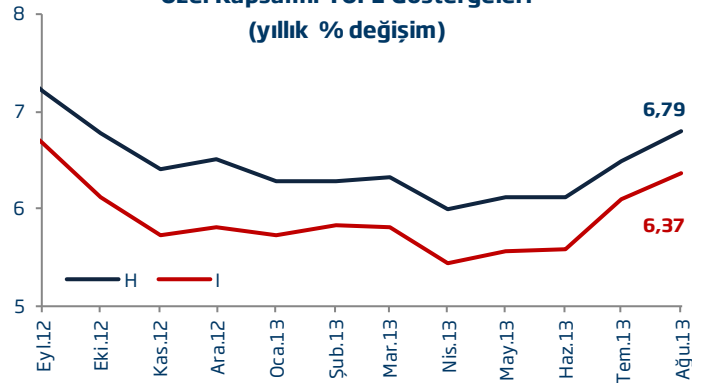
Yaz aylarında enflasyonu düşürücü yönde etkileyen mevsimsel faktörlerin Eylül ayında bir miktar ivme kaybetmesinin yanı sıra döviz kurlarındaki gelişmelerin enflasyonun seyrinde etkili olacağını düşünüyoruz. Bu çerçevede, Eylül ayında TÜFE ve ÜFE'nin sırasıyla %0,60 ve %0,80 oranında artacağını, yıllık enflasyonun ise baz etkisiyle gerileme eğilimini sürdüreceğini tahmin ediyoruz.

Ana Harcama Gruplarının Aylık Bazda TÜFE'ye Katkıları

Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri (yıllık % değişim)

H: İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler, tütün ürünleri ile altın hariç endeks
I: Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç endeks

TCMB, PPK toplantısında faiz koridorunun üst bandını 50 baz puan yükseltti.

TCMB, 20 Ağustos'ta düzenlediği Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizi olan 1 hafta vadeli repo faizi oranını %4,5 düzeyinde sabit tutmuştur. Faiz koridorunun alt bandını da %3,5 düzeyinde bırakan TCMB, koridorun üst bandındaki artışlarını sürdürerek gecelik borç verme faiz oranını %7,25'ten %7,75'e yükseltmiştir. TCMB, piyasa yapıcısı bankalara repo işlemleri yoluyla tanınan borçlanma imkanı faiz oranını ise %6,75 seviyesinde sabit tutmuştur.

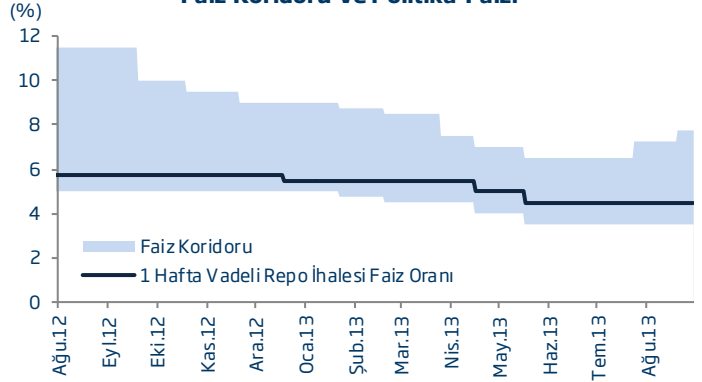
Toplantının ardından yapılan açıklamada TCMB, son dönemde iç ve dış talep gelişmelerinin beklentilere paralel bir seyir izlediğini ve altın ticareti hariç cari dengedeki kademeli iyileşmenin sürdüğünü ifade etmiştir. Mayıs ayından bu yana, küresel merkez bankalarının izleyeceği para politikalarındaki belirsizlikler nedeniyle sermaye akımlarında zayıflamanın sürdüğünü belirten TCMB, söz konusu konjonktürün ve izledikleri temkinli para politikası duruşunun etkisiyle kredi büyüme hızının daha makul düzeylere gerileyeceğini ifade etmiştir. Ağustos ayından itibaren enflasyonda düşüş beklentisini yineleyen TCMB, enflasyon görünümü orta vadeli hedeflerle uyumlu olana kadar para politikasındaki temkinli duruşun korunacağını ifade etmiştir. TCMB, ek parasal sıkılaştırmanın etkisini artırmak amacıyla faiz koridorunun üst bandının yükseltildiğini belirtmiştir.

TCMB, küresel ekonomiye dair belirsizliklerin ve sermaye akımlarındaki oynaklığın sürmesi nedeniyle likidite politikasının esnekliğinin sürdürülmesi gerektiğini de ifade etmiştir. Bu çerçevede, yurt içi ve yurt dışı piyasalardaki gelişmeler yakından takip edilerek Türk lirası likiditesinin kompozisyonunda gereken ayarlamaların yapılacağı vurgulanmıştır.

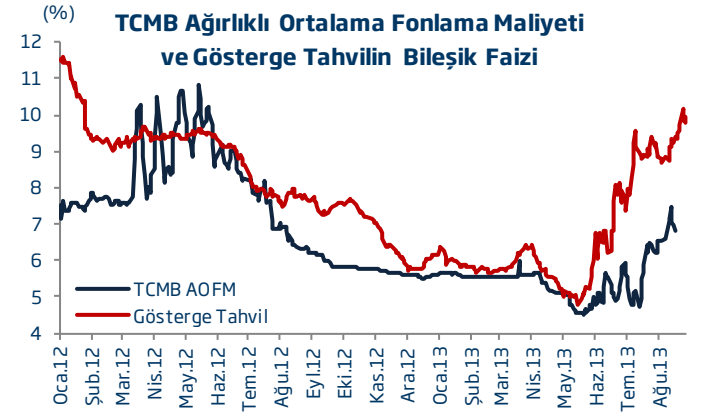
Başçı'nın açıklamaları piyasalarda etkili oldu.

PPK toplantısında alınan kararlara rağmen piyasalarda dalgalanmaların sürdüğü bir ortamda, TCMB Başkanı Erdem Başçı'nın 27 Ağustos'ta yaptığı açıklamalar piyasalarda yakından takip edilmiştir. Başçı, kısa vadeli faizlerin kontrolünün TCMB'nin elinde olduğunu belirterek politika faizinde bir artırım sinyali vermezken, halihazırda ek parasal sıkılaştırma uygulamasına gidilen günlerde %7,75'ten, normal gün uygulamasına gidilen günlerde ise %6,75'ten

Faiz Koridoru ve Politika Faizi

TCMB Ağırlıklı Ortalama Fonlama Maliyeti ve Gösterge Tahvilin Bileşik Faizi

fonlama gerçekleştirildiğini, bu çerçevede politika faizinin bu iki bant arasında oluşan faiz olarak algılanması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca Başçı, TL'nin bu kadar zayıflamasını gerektirecek temel bir sebep olmadığını ifade ederken, döviz kurlarındaki yükselişin geçici olacağını belirtmiştir. TL'deki değer kaybını döviz tarafında yapacakları manevralar ile durduracaklarını belirten Başçı, USD/TL kurunun yıl sonunda 1,92'ye gerilemesinin sürpriz olmaması gerektiğini ifade etmiştir. Erdem Başçı'nın açıklamalarının ardından USD/TL ve döviz sepeti rekor seviyelere yükselmiş ve BİST-100 endeksinde sert düşüşler gözlenmiştir.

Mevduat hacmindeki artış ivme kaybediyor.

BDDK tarafından yayımlanan Haftalık Bülten verilerine göre 16 Ağustos 2013 itibarıyla toplam mevduat hacmi yılsonuna göre %11,9 oranında genişleyerek 913,8 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde TP mevduat %8,6, YP mevduatın USD karşılığı da %8,8 oranında artış göstermiştir. Yıllık bazda ise toplam mevduat hacmi 16 Ağustos itibarıyla %18,8 düzeyinde artış kaydetmiştir.

Krediler...

16 Ağustos 2013 itibarıyla toplam kredi hacmi yılsonuna göre %18,6 artmış ve 955,6 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde, TP krediler %17,9, YP kredilerin USD karşılığı da %11,2 oranında artış kaydetmiştir. Kredi hacminde yıllık artış ise Ağustos ayında bir miktar ivme kaybederek 16 Ağustos itibarıyla %27 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Kredi türleri itibarıyla incelendiğinde, tüketici kredilerinin yılsonuna kıyasla %17,2, ticari ve kurumsal kredilerin %20,3 oranında artış kaydettiği görülmektedir. 16 Ağustos 2013 itibarıyla kredi hacmi artışının tüketici kredilerinde %26,1, ticari ve kurumsal kredilerde %25,2 düzeyine ulaştığı görülmektedir.

Öte yandan, tahsili gecikmiş alacaklar oranı 16 Ağustos haftasında %2,8 düzeyinde gerçekleşerek düşük seviyesini korumuştur.

Menkul kıymetler portföyünde artış...

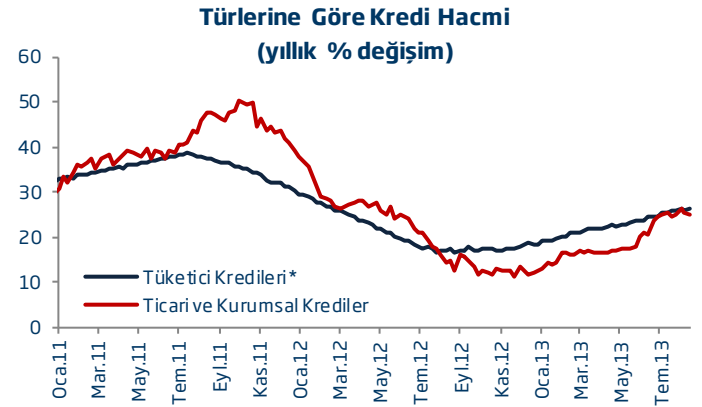
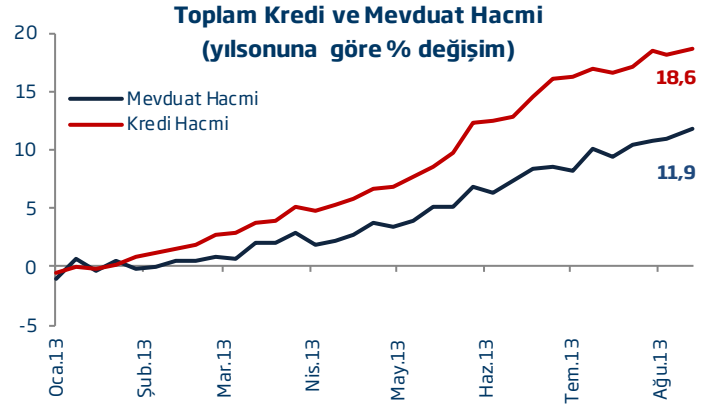
Bankacılık sektörünün menkul kıymet portföyü 16 Ağustos 2013 itibarıyla yılsonuna göre %3,1 oranında artış kaydetmiştir. Bu dönemde, özel ve yabancı bankaların menkul kıymetler portföyü %2,8, kamu bankalarının portföyü de %3,7 oranında genişlemiştir.

Emanet menkul değerler portföyü ...

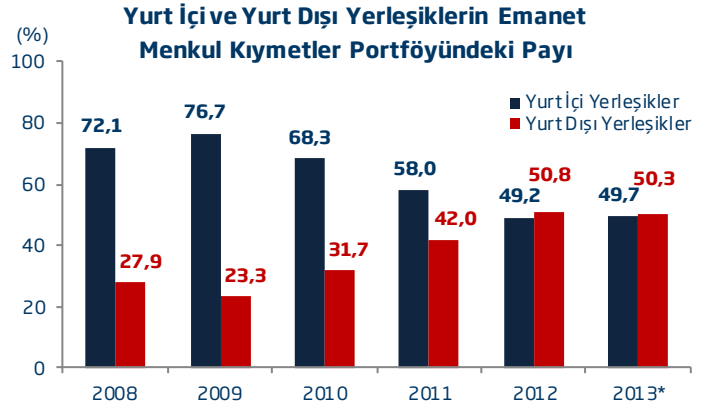
16 Ağustos 2013 itibarıyla emanet menkul değerler portföyü yılsonuna kıyasla nominal bazda %5,3 oranında genişlemiştir. Mayıs ayında 130 milyar TL düzeyine kadar yükselen yurt dışı yerleşiklerin portföyü 16 Ağustos 2013 itibarıyla 114,8 milyar TL düzeyinde gerçekleşerek, yıl sonuna göre %4,3 artış kaydetmiştir. Yurt içi yerleşiklerin portföyü ise genel olarak yatay seyrini sürdürmüş ve yıl sonuna göre %6,3 artış kaydederek 113,2 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Yabancı para net genel pozisyonu...

16 Ağustos 2013 itibarıyla yabancı para net genel pozisyonu bilanço içi kalemlerde (-) 24.290 milyon USD, bilanço dışında ise (+) 24.592 milyon USD seviyesindedir. Böylece, bankaların yabancı para pozisyonu (+) 302 milyon USD düzeyinde gerçekleşmiştir.

(*) Bireysel Kredi Kartları Dahil Edilmiştir

(*) 16 Ağustos itibarıyla

Gelişmiş ülkelerin son dönemde sergilediği performans küresel ekonomiye ilişkin iyimser beklentilerin güçlenmesinde etkili olmaktadır. Söz konusu ülkelerde yılın ikinci yarısı itibarıyla öncü göstergeler ekonomik aktivitenin toparlanma eğilimine devam ettiğine işaret etmektedir. Ayrıca, gelişmekte olan ülkelerde Fed'in para politikasına ilişkin belirsizliklerin neden olduğu endişeler son haftalarda bir miktar yatışmıştır. Bu gelişmeler, küresel ekonominin yılın ikinci yarısında görece daha ılımlı bir görünüm sergileyeceği görüşlerini destekler niteliktedir. Bununla birlikte, özellikle gelişmekte olan ülkelere yönelik aşağı yönlü riskler halen sürmektedir.

Öte yandan, son dönemde Suriye'de yükselen tansiyon küresel ekonomik görünüme ilişkin önemli bir risk unsuru oluşturmaktadır. Nitekim, Ortadoğu'da oluşabilecek bir çatışma ortamının bölge ekonomilerinin yanı sıra müdahaleye iştirak edecek ülkelerin ekonomilerini de olumsuz yönde etkileyebileceği tahmin edilmektedir.

Türkiye açısından değerlendirildiğinde ise, öncü göstergelerin bir bölümünde gözlenen gerileme yılın ikinci yarısında ekonomik aktivitede bir miktar ivme kaybına işaret etmektedir. Ayrıca, döviz kuru ve kredi hacmindeki gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda TCMB'nin sıkılaştırıcı yöndeki para politikalarına devam edeceği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, yılın geri kalan bölümünde söz konusu politikaların yurt içinde iktisadi faaliyetin seyrini üzerinde etkili olmaya devam edeceği düşünülmektedir. Ayrıca, Ortadoğu'daki gelişmeler de ekonomik aktivitenin gelişimi açısından belirleyici olabilecek bir faktör olarak ön plana çıkmaktadır.

Tahminlerimiz

2012 (G)

2013

Büyüme (%)	2,2	4,0
Cari Açık (Milyar USD)	47,8	60
Cari Açık/GSYH (%)	6,1	7,0
Enflasyon (%)	6,2	6,9
DİBS Faiz* (%)	8,7	7,3

(*) İhalelerde oluşan yıllık ortalama bileşik faiz

(G) Gerçekleşme

Faiz ve enflasyon tahminleri dönem sonuna ilişkindir.

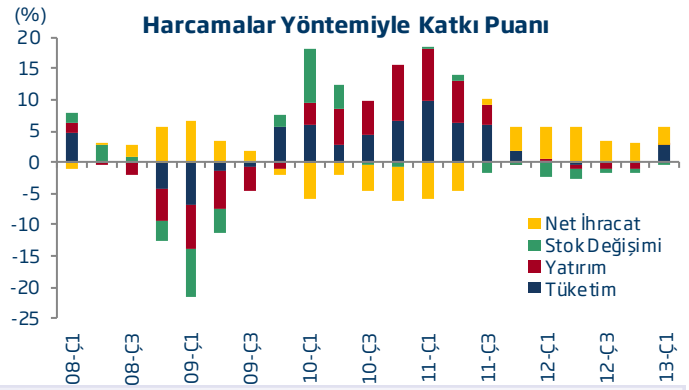
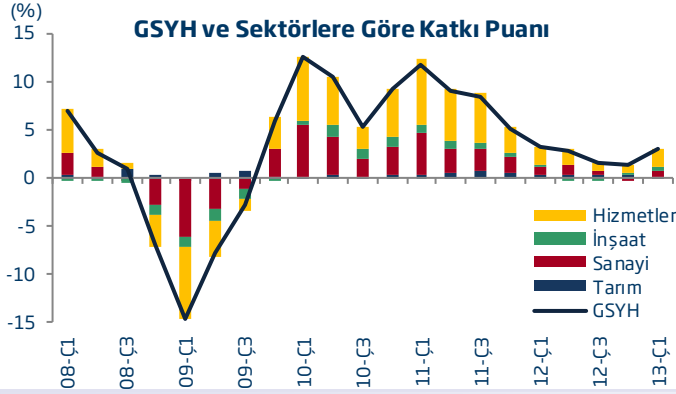
Diğer Periyodik Yayınlarımız

Piyasa Günlüğü

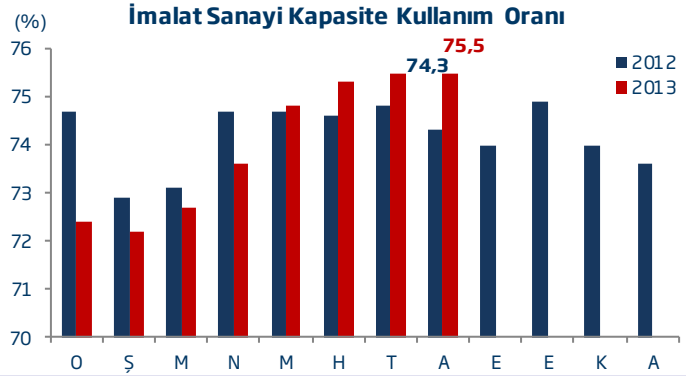
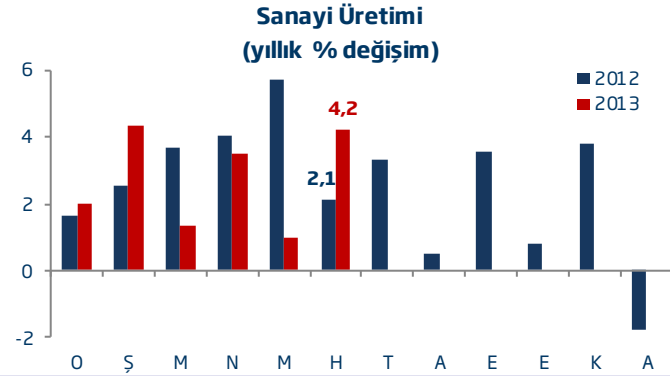
Haftalık Ekonomi ve Finans Bülteni

Bütün yayınlarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

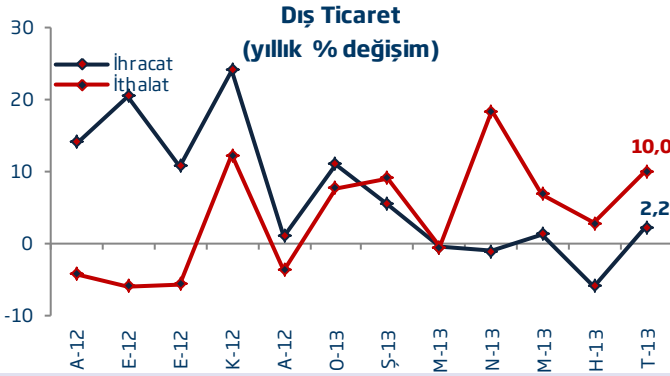
Büyüme

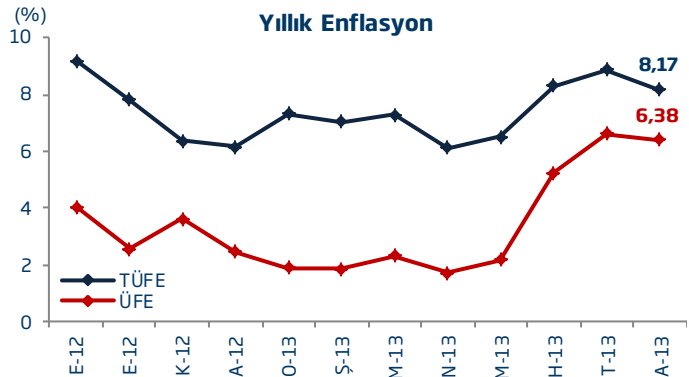
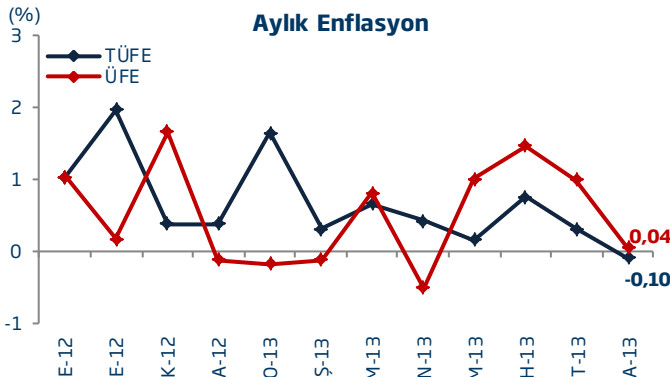
Sınai Üretim ve Kapasite Kullanım Oranı

Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

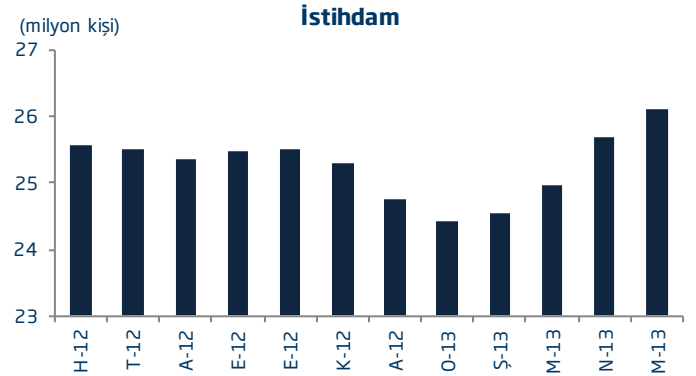
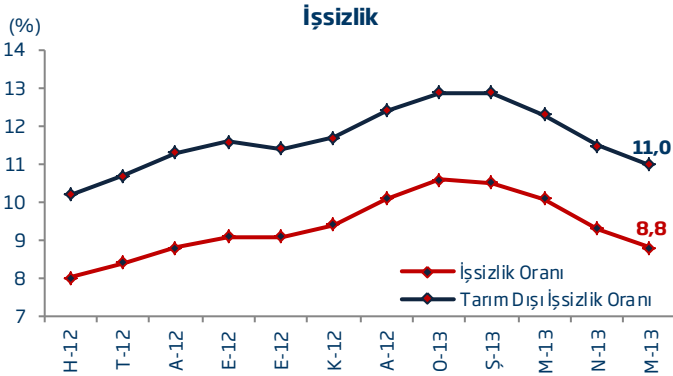

Enflasyon

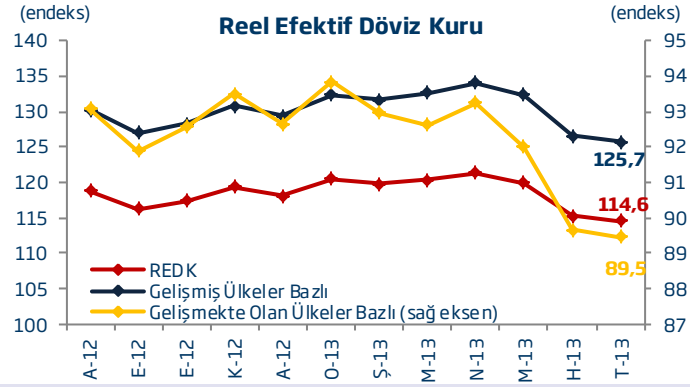
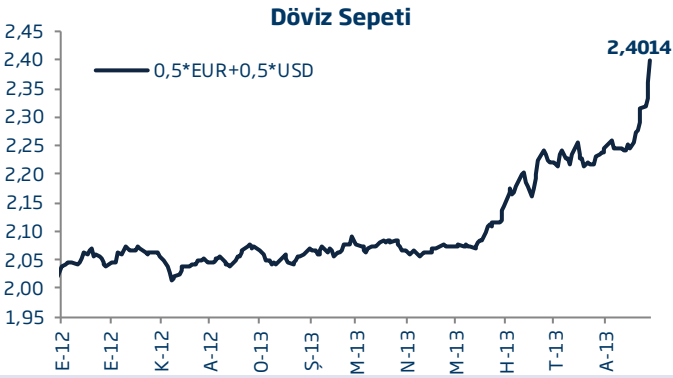

Kaynak: TÜİK, TCMB

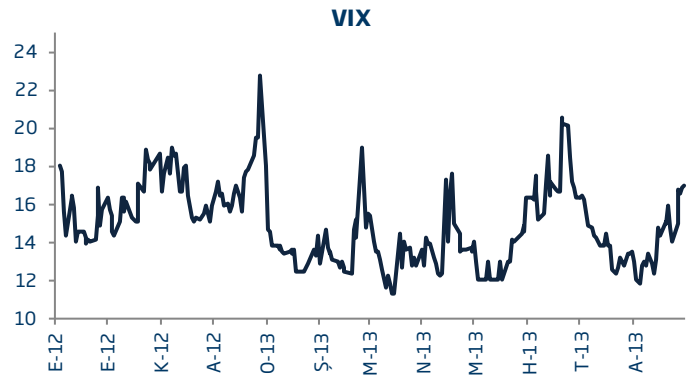
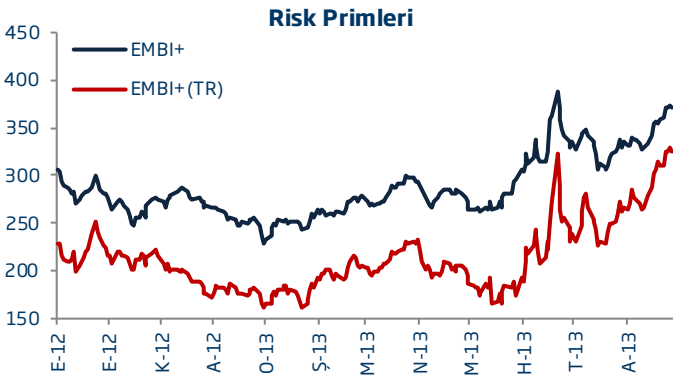
İşgücü Piyasaları

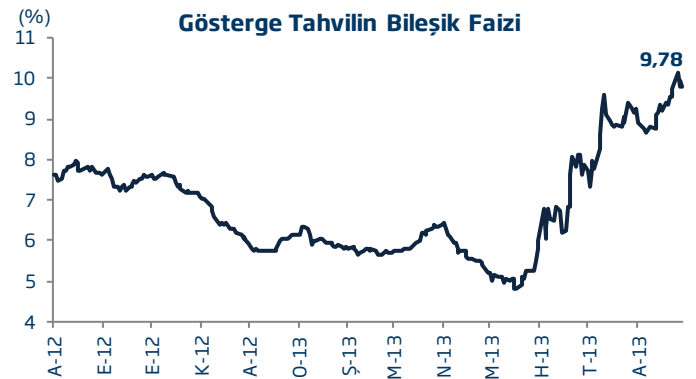
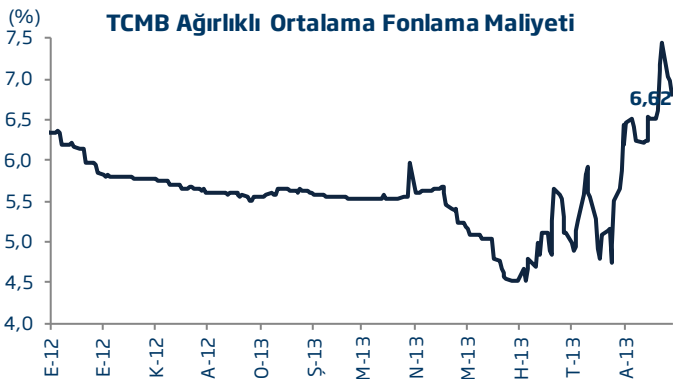
Döviz

Risk Göstergeleri

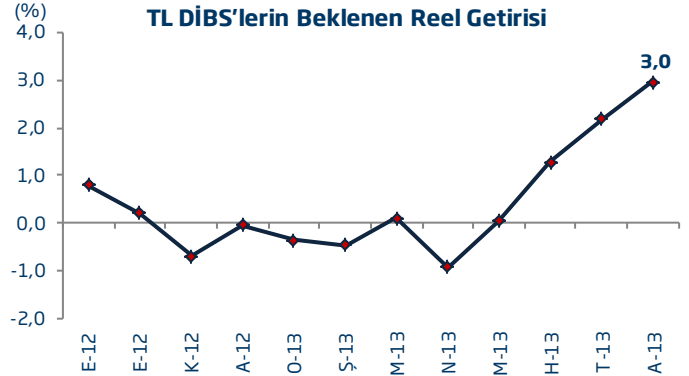
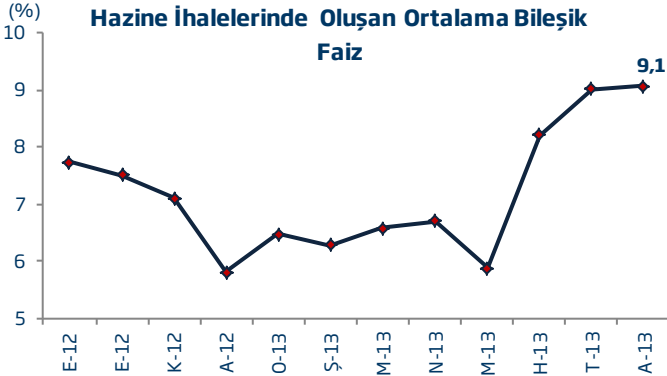

Faizler

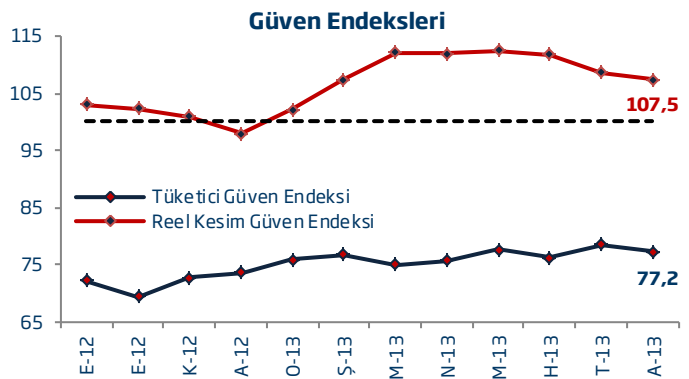
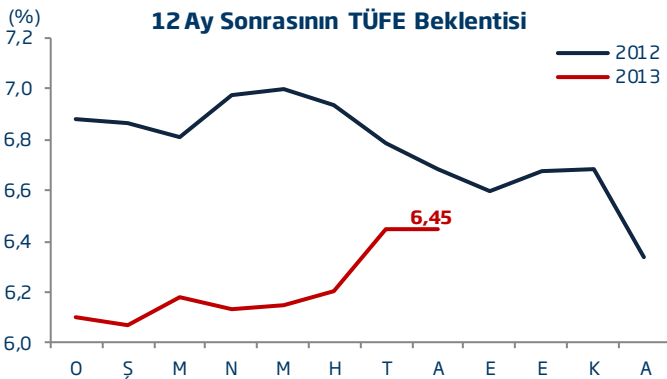
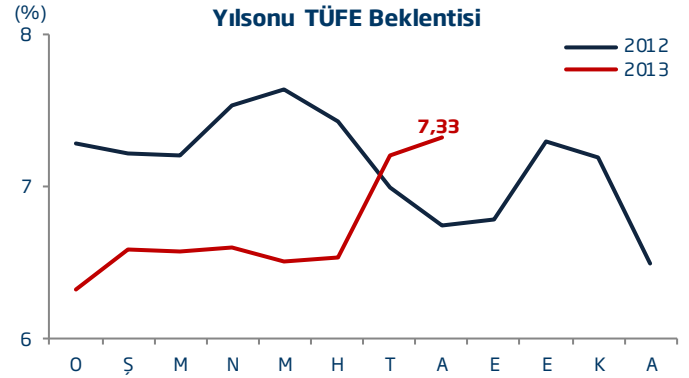
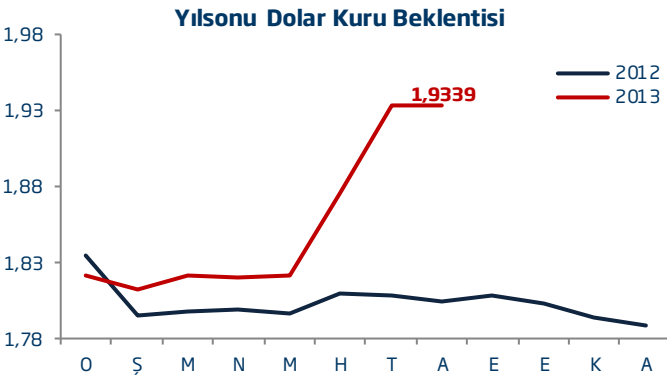
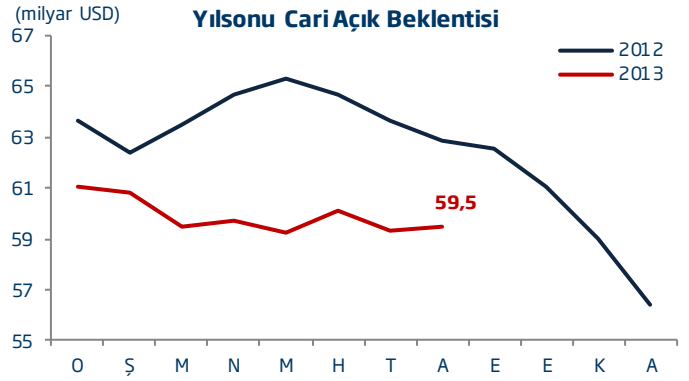
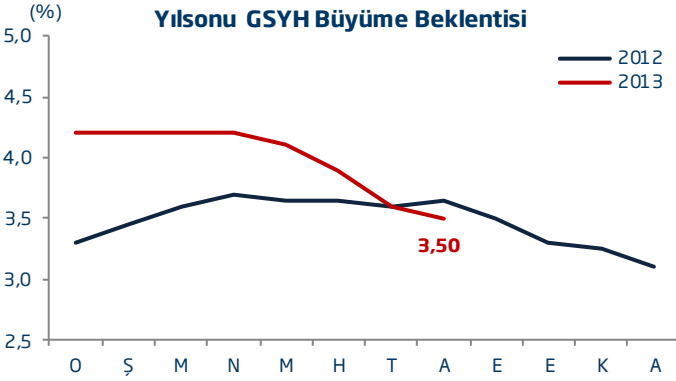

Kaynak: TÜİK, TCMB, JP Morgan, Reuters, Borsa İstanbul

Bono-Tahvil

Beklenti Anketi ve Diğer Öncü Göstergeler

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, Borsa İstanbul, TCMB, İktisadi Araştırmalar Bölümü

Makroekonomik Göstergeler

Büyüme	2008	2009	2010	2011	2012	13-Ç1	13-Ç2	13-Ç3
GSYH (milyar USD)	742,1	616,7	731,6	774,0	786,3			
Büyüme Oranı (%)	0,7	-4,8	9,2	8,8	2,2	3,0	-	-
Enflasyon (%)						Haz.13	Tem.13	Ağu.13
TÜFE (yıllık)	10,1	6,5	6,4	10,4	6,2	8,3	8,9	8,2
ÜFE (yıllık)	8,1	5,9	8,9	13,3	2,5	5,2	6,6	6,4
İşgücü Piyasaları						Mar.13	Nis.13	May.13
İşsizlik Oranı (%)	11,0	14,0	11,9	9,8	9,2	10,1	9,3	8,8
İstihdam (bin kişi)	21.194	21.277	22.594	24.110	24.821	24.974	25.691	26.130
Döviz Kurları						Haz.13	Tem.13	Ağu.13
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	114,9	116,8	125,7	109,5	118,2	115,3	114,6	-
USD/TL	1,5123	1,5057	1,5460	1,9065	1,7826	1,9272	1,9241	2,0557
EUR/TL	2,1408	2,1603	2,0491	2,4592	2,3517	2,5109	2,5539	2,7470
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	1,8266	1,8330	1,7976	2,1829	2,0672	2,2191	2,2390	2,4014
Dış Ticaret Dengesi⁽¹⁾ (milyar USD)						May.13	Haz.13	Tem.13
İhracat	132,0	102,1	113,9	134,9	152,5	154,2	153,3	153,6
İthalat	202,0	140,9	185,5	240,8	236,5	244,4	245,0	247,1
Dış Ticaret Dengesi	-69,9	-38,8	-71,7	-105,9	-84,1	-90,2	-91,6	-93,4
Karşılama Oranı (%)	65,4	72,5	61,4	56,0	64,5	63,1	62,6	62,2
Ödemeler Dengesi⁽¹⁾ (milyar USD)						Nis.13	May.13	Haz.13
Cari İşlemler Dengesi	-40,4	-12,2	-45,4	-75,1	-47,8	-51,2	-53,2	-53,6
Sermaye ve Finans Hesapları	37,4	9,3	44,0	65,7	47,0	59,8	57,0	59,3
Doğrudan Yatırımlar (net)	17,2	7,1	7,6	13,7	8,5	8,4	7,7	6,3
Portföy Yatırımları (net)	-5,0	0,2	16,1	22,0	40,8	52,0	52,5	48,4
Diğer Yatırımlar (net)	24,2	2,1	33,2	28,2	18,6	33,6	25,5	25,6
Rezerv Varlıklar (net)	1,1	-0,1	-12,8	1,8	-20,8	-34,1	-28,7	-21,0
Net Hata ve Noksan	3,0	2,9	1,4	9,4	0,8	-8,7	-3,8	-5,6
Cari İşlemler Açığı/GSYH	-5,4	-2,0	-6,2	-9,7	-6,1	-	-	-
Bütçe Gerçekleşmeleri⁽²⁾⁽³⁾ (milyar TL)						Nis.13	May.13	Haz.13
Harcamalar	227,0	268,2	294,4	314,6	360,5	124,9	155,3	187,9
Faiz Harcamaları	50,7	53,2	48,3	42,2	48,4	18,2	21,8	23,3
Faiz Dışı Harcamalar	176,4	215,0	246,1	272,4	312,1	106,7	133,5	164,6
Gelirler	209,6	215,5	254,3	296,8	331,7	124,6	159,5	190,9
Vergi Gelirleri	168,1	172,4	210,6	253,8	278,8	101,5	131,7	158,4
Bütçe Dengesi	-17,4	-52,8	-40,1	-17,8	-28,8	-0,3	4,3	3,1
Faiz Dışı Denge	33,2	0,4	8,2	24,4	19,6	17,9	26,0	26,4
Bütçe Dengesi/GSYH	-1,8	-5,5	-3,6	-1,4	-2,0	-	-	-
Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (milyar USD)						May.13	Haz.13	Tem.13
İç Borç Stoku	181,7	219,2	228,2	195,2	216,8	211,8	205,6	208,4
Dış Borç Stoku	69,8	74,1	78,1	79,2	81,7	80,8	81,2	82,3
Toplam Borç Stoku	251,5	293,2	306,3	274,4	298,6	292,5	286,8	290,7

(1) 12 aylık kümülatif

(2) Yılbaşından itibaren kümülatif

(3) Veriler Merkezi Yönetim Bütçesi'ne göre.

Kaynak: TÜİK, TCMB, Hazine Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı, Reuters

BDDK TARAFINDAN AÇIKLANAN AYLIK BÜLTEN VERİLERİNE GÖRE BANKACILIK SEKTÖRÜ

(Milyar TL)	2008	2009	2010	2011	2012	May.13	Haz.13	Değişim ⁽¹⁾
AKTİF TOPLAMI	732,5	834,0	1006,7	1217,7	1370,7	1496,6	1527,7	11,5
Krediler	367,4	392,6	525,9	682,9	794,8	890,2	921,2	15,9
TP Krediler	262,1	288,2	383,8	484,8	588,4	656,7	675,3	14,8
Pay (%)	71,3	73,4	73,0	71,0	74,0	73,8	73,3	-
YP Krediler	105,3	104,4	142,1	198,1	206,4	233,5	245,8	19,1
Pay (%)	28,7	26,6	27,0	29,0	26,0	26,2	26,7	-
Takipteki Alacaklar	14,1	21,9	20,0	19,0	23,4	26,7	26,1	11,7
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	3,7	5,3	3,7	2,7	2,9	2,9	2,8	-
Menkul Değerler	194,0	262,9	287,9	285,0	270,0	272,6	274,2	1,6
PASİF TOPLAMI	732,5	834,0	1006,7	1217,7	1370,7	1496,6	1527,7	11,5
Mevduat	454,6	514,6	617,0	695,5	777,2	825,9	837,7	7,8
TP Mevduat	294,1	341,4	433,5	460,0	520,4	552,5	563,5	8,3
Pay (%)	64,7	66,3	70,3	66,1	67,4	66,9	67,3	-
YP Mevduat	160,5	173,2	183,5	235,5	251,8	273,3	274,2	8,9
Pay (%)	35,3	33,7	29,7	33,9	32,6	33,1	32,7	-
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	0,0	0,1	3,1	18,4	37,9	48,6	48,9	29,1
Bankalara Borçlar	92,7	86,1	122,4	167,4	173,4	200,6	209,6	20,8
Repodan Sağlanan Fonlar	40,8	60,7	57,5	97,0	79,9	103,4	116,6	45,9
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	86,4	110,9	134,5	144,6	181,9	189,5	184,7	1,5
Net Dönem Kârı/Zararı	13,4	20,2	22,1	19,8	23,5	11,4	13,7	-
RASYOLAR (%)								
Krediler/Aktifler	50,2	47,1	52,2	56,1	58,0	59,5	60,3	-
Menkul Kıymet/Aktifler	26,5	31,5	28,6	23,4	19,7	18,2	17,9	-
Mevduat/Pasifler	62,1	61,7	61,3	57,1	56,3	55,2	54,8	-
Mevduat/Krediler	123,7	131,1	117,3	101,8	97,2	92,8	90,9	-
Sermaye Yeterliliği (%)	18,0	20,6	19,0	16,6	17,9	16,8	16,3	-

(1) Yılısonuna göre % değişim

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.
